

МУАССИМ ҲӘМ ҮЗЛИКСИЗ БИЛДІМДЕНДИРИҮ

Илимий-методикалық журнал

2023

2/3-сан

*Озбекстан Республикасы Министрлер Кабинети жасындағы
Жоқарғы Аттестация Комиссиясы Президиумының
25.10.2007 жыл (№138) қарапы менен дизимге алынды*

*Қарақалпақстан Баспа сөз ҳәм хабар агентлигі тәрепинен
2007-жылы 14-февральдан дизимге алынды.
№01-044-санлы гүйалық берилген.*

Нөкис

2/3-сан 2023

апрель-май

Шолкемлестириүшилдер:

**Қарақалпақстан Республикасы Халық билимлендіриү Министрлигі,
ФЗПИИИ Қарақалпақстан филиалы**

**Редактор:
А. Тилегенов**

Редколлегия ағзалары:

Максет АЙЫМБЕТОВ	Асқарбай НИЯЗОВ
Нағмет АЙЫМБЕТОВ	Сабит НУРЖАНОВ
Байрамбай ОТЕМУРАТОВ	Урлобай МИРСАНОВ
Ерполат АЛЛАМБЕРГЕНОВ	Нуржан МАТЧАНОВ
Алишер АЛЛАМУРАТОВ	Шукурилло МАРДОНОВ
Дилшодхұжа АЙТБАЕВ	Бахтиёр РАХИМОВ
Тұлқин АЛЛАЁРОВ	Арзы ПАЗЫЛОВ
Умида БАҲАДИРОВА	Барлықбай ПРЕНОВ
Фарҳад БАБАШЕВ	Қаҳхор ТУРСУНОВ
Гулзода БОЙМУРОДОВА	Нурзода ТОШЕВА
Маманазар ДЖУМАЕВ	Тажибай УТЕБАЕВ
Асқар ДЖУМАШЕВ	Амангелди КАМАЛОВ
Алишер ЖУМАНОВ	Ризамат ШОДИЕВ
Гүлнара ЖУМАШЕВА	Зафар ЧОРШАНБИЕВ
Мырзамурат ЖУМАМУРАТОВ	Дўстназар ХИММАТАЛИЕВ
Умида ИБРАГИМОВА	Гулрухсөр ЭРГАШЕВА
Меруерт ПАЗЫЛОВА	Гавхар ЭЩАНОВА

МАЗМУНЫ

ТИЛ ХЭМ ЭДЕБИЯТ

Yusupov I. K. Joqarí klasslarda poeziyalıq shıgarmalardı oqítív texnologiyaları	6
Sattarova D. H. Holat bildiruvchi sifatlar ma'nolarini faollashuvi	11
Boqiyeva R. B. Ingliz tilida gaphirishga o'rgatishning mazmuni	18
Quchiyeva Z. I. Frazeologik birliklarning ayrim xususiyatlari	25
Mustafaqulova H. A. Activities for organizing communicative language teaching	29
Mustafaqulova H. A. learning different contexts in teaching second language	32

ПЕДАГОГИКА, ПСИХОЛОГИЯ

Xakimova D. M. Innovatsion salohiyat modeli o'qituvchi faoliyatining asosi sifatida	36
Абдужаббарова М., Давлатов О. Маърифат дарғалари асарларида маданиятнинг тарбиявий аҳамияти талқини	44
Quchiyeva Z. I. Ta'lim tizimida innovatsion texnologiyalardan foydalanish va integratli maqsadlar	50
Fayzullayeva A. S., Mamarizayeva F. Z. Chet tillarni masofaviy o'qitishda interfaol usullardan foydalanish qulayliklari va unda yuzaga keladigan muammolar	55
Yakubov F. U. Shaxs tashkilotchilik qobiliyati muammosining xorij va O'zbekistonda ilmiy o'r ganilganligi	61
Boqiyeva R. B. Fan va texnika yangiliklari kechalarini o'tkazish metodikasi	66
Fayzullayeva A. S., Mamarizayeva F. Z. Masofaviy ta'lim tushunchasi va masofaviy o'qitish jarayonining o'ziga xos tomonlari va afzalliklari	71
Yakubov F. U. Xorij psixologiyasi tadqiqotlarda shaxsning kommunikativ xususiyatlari muammosining ilmiy o'r ganilganligi	76
G'aniyeva A. T. O'qituvchilarida kreativ fikrlashni rivojlantrishning pedagogik imkoniyatlari	83
Ismoilova Sh. Umumiy o'rta ta'lim maktab o'qituvchilarning kasbiy innovatsion kompetentligini takomillashirishning pedagogik asoslari	89
Inoyatov I. Sh. Kasbий таълим (сув хўжалиги ва мелиорация) таълим йўналишлари таалabalарини инновацион ёндашув асосида касбий фаолиятга тайёрлашнинг дидактик шарт - шароитлари	94
Джалилов X. X. Касбий маданиятини ривожлантиришда Темир йўл мухандислиги йўналиш таалabalарининг педагогик шарт-шароитлари	100
Боқиев X. Педагогика олий таълим муассасаларида кафедра профессор-ўқитувчиларнинг илмий-методик тайёргарлигини ривожлантириш	105
Mamajonov O'. T. Bo'lajak o'qituvchining ma'naviy kampetentligini rivojlantirish yo'llari	109
Эшмуродов О. Н. Кластерли таълим шароитида умумтаълим мактаб ўқувчиларининг ўкув ва билиш фаолиятини ривожлантиришга методологик ёндашувлар	117
Ergasheva F. A. Olyi ta'lim muassasalarida chet tilini o'rgatishda innovatsion texnologiyalar va ulardan foydalanish	122
Атаканова С. О. "Мухандислик чизмачилиги" фанида стандартларнинг кўлланилиши	128
Ergasheva F. A. Ingliz tili leksikasini o'rgatishda yangi pedagogik texnologiyalarning ahamiyati	134
Ayslanbekova I. F. O'qituvchining o'quvchilar bilan ishlashida dars o'tish usullariga psixologik yondashuv	139
Ayslanbekova I. F. O'quv- tarbiya jarayonini tashkil etishning ilmiy psixologik adabiyotlarda o'r ganilishi	146
Ibragimov X. X. Tasviriy san'at mashg'ulotlarida o'quvchilarni mavzu asosida kompozitsiya ishslashga o'rgatish	151
Ko'kiyev B. B. Muhandislik grafikasi fanlarini o'qitishda zamonaviy texnologiyalarini o'rni	157
Muxtarova L. A. Ekologik xavfsizlik madaniyatini shakllantirish omillari	160

Ismatov U. Sh. Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarida grafik materiallarda tasvirlar bajarishga o'rgatish texnologiyalarini takomillashtirish	169
Ko'kiyev B. B. Muhandislik grafikasi fanlarini restavratsiya ishlardira qo'llanilishi	175
Ortiqova N. A. Pedagogik innovasiyalarni amaliyatga tatbiq etishning tashkiliy asoslari	179
Ortiqova N. A. O'qituvchini innovasion faoliyatga tayyorligini tashxis qilish diagnostikasi metodlari	187
Rustamov L. X. Uzlusiz pedagogik amaliyotni tizimlashtirish	191
Raxmatov U. E., Xolmurodova O. S. Bo'lajak biologiya o'qituvchilarini tayyorlashda foydalaniladigan masala va mashqlarni tanlash mezonlari va ko'rsatkichlari	195
Zayniyev S. I. Biopolimerlar mavzularini o'qitishda olimpiada masalaridan foydalanishning o'ziga xos jihatlari	201
Мирзаева Н. И. Биология дарсларида ўкувчиларнинг тадбиркорлик кўникмаларини такомillashtiриш методикаси	206
Ergasheva G. S., Umarova M. N. Biologiya darslarida raqamli raqamli ta'lim texnologiyalaridan foydalanish	212
Гаффаров А. М. Узлусиз касбий ривожланиш тизимида педагогнинг мустақил таълими ва унинг ташкилий жиҳатлари	220
Xonnazarova S. Individual ta'lim texnologiyasi asosida o'quvchilarning bilish faoliyatini faollashtirish	227
Xidirov F. F. Ta'limda tolerantlik munosabatlaring metodologik aspektlari	232
Sarimsoqova S. M. Raqamli ta'lim sharoitida biologiya darslarida o'quvchilarning kompetensiyalarini shakllantirish kontekstlari	236
Kadirova Sh. Biologiya ta'limida qo'llaniladigan kompetentli yo'naltirilgan texnologiyalar tasnifi	2417
Жалилова Н. Т. Имом Фазолий илгари сурган таълимий foялар дидактик кадрият сифатида (Я.А Коменский ва Имом Фазолий меросининг тарихий-ретроспектив таҳлили асосида)	247
Xalmatova D. A. Aralash ta'limning pedagogik va psixologik asoslari	253
Хисматова Х. Рабочая тетрадь по коллоидной химии: использование в образовательном процессе и практические рекомендации	263

МИЛЛИЙ ИДЕЯ ҲӘМ РУЎХЫЛЫҚ ТИЙКАРЛАРЫ, ТАРИЙХ, ФИЛОСОФИЯ

Tleumuratova Z. Qaraqalpaqstan tariyxi sabaqlarinda qaraqalpaq xalqiniň ruwxiy mädeniyati tariyxin úyreniw mäseleleri	269
---	-----

ФИЗИКА, МАТЕМАТИКА, ИНФОРМАТИКА

Otaqulova D. R. «Flipped classroom» texnologiyasi yordamida mashg'ulotlarni tashkil etish usuli	273
Achilov N. N. Chizmachilik darslarida loyihalash elementlarini bajarishda kompyuter grafikasidan foydalanga holda talabalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish	278
Ozodboev I. O. Muhandislik va kompyuter grafikasi darslarida autocad dasturida yig'ish chizmalarini 2d va 3d ko'rinishlarini chizish	283
Исмоилов Д. М. Кредит модул тизимига асосланган ўқитиш тизимида физикадан амалий машғулотларини олиб бориш методикаси	287
Одилов Ё. Кредит-модул тизимида физикадан эксперимент олиб бориш методикаси	293
Seytimbetov S. M. Talabalarning ijodkorlik qibiliyatlarini autocad grafik dasturida konstruksiyalash metodikasi orqali rivojlantirish	298
Sattarova D. H. Ta'lim jarayonida zamonaviy informatsion va kommunikatsion texnologiyalardan foydalanish	303
Умиров Ҳ. Б. Академик лицей талabalariiga физикадан масалалар очишни ўқитишида дастурий воситалардан фойдаланишини ривожлантириш	308

BO'LAJAK TASVIRIY SAN'AT O'QITUVCHILARIDA GRAFIK MATERIALLARDA TASVIRLAR BAJARISHGA O'RGATISH TEXNOLOGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH

Ismatov U. Sh.

*Chirchiq davlat pedagogika universiteti
“Tasviriy san’at va dizayn” kafedrasi katta o‘qituvchisi*

Tayanch so‘zlar: tasviriy san’at, rangtasvir, kompozitsiya, badiiy ijod, kompozitsion yaxlitlik, ritm, rang, kolorit.

Ключевые слова: изобразительное искусство, живопись, композиция, художественное творчество, композиционная целостность, ритм, цвет, колорит.

Key words: fine arts, painting, composition, artistic creativity, compositional integrity, rhythm, color, coloring.

Ma'lumki, tasviriy san’at sohasida bo‘lajak pedagog kadrlarni kasbiy tayyorlash, tasviriy san’at ashyolarini ishlatish texnologiyalarini bilish, ularni badiiy ijodda qo‘llash masalalari muhim hisoblanadi. Tasviriy san’atdan bo‘lajak mutaxassislarini kasbiy mahoratlarini rivojlanтирish va o‘qitish metodikasini takomillashtirish masalalari rossiyaning yetuk olimlari - A.A.Alexin, S.Ye. Ignatev, V.I.Kozlov, T.S.Komarova, V.V.Koreshkov, V.S.Kuzin, V.K.Lebedko, S.P.Lomov, L.G.Medvedev, N.N.Rostovsev, N.M.Sokolnikova, A.S.Xvorostov, A.A.Unkovskiy, N.K.Shabanov, Ye.V.Shoroxov, T.Ya.Shpikalova kabi olimlar muvaffaqiyat bilan ilmiy ishlarini olib borgan bo‘lsalar, pedagogik sharoitlarning mohiyati va tuzilishi, funksiyalari bilan olimlardan Yu.K. Babanskiy, V.I. Andreev, A. Ya. Nayna, M.V. Zvereva, I. Y. Lerner, A.V.Tutolmin, V.G. Maksimova va boshqalarning asarlarida ko‘rib chiqilgan. Har bir olim turli xil fikr bildirganlar. O‘zbek olimlaridan S.Abdullaev, B.Azimov, B.Baymetov, N.Tolipov, B.Oripov, R.Hasanov kabi ko‘plab boshqa olimlar ilmiy tadqiqot ishlarini olib borganlar.

Dastavval, bo‘yoqlar bilan ishslashga oid ish qurollari va ularni ishlatish texnologiyasi bilan tanishib chiqamiz. Bo‘yoqlar ikki turga bo‘linib, suv bilan ishlatiladigan bo‘yoqlar va moybyoqlarga bo‘linadi. Suv bilan ishlatiladigan bo‘yoqlar turiga akvarel, tempera, guash bo‘yoqlari va tushlar kiradi. Bo‘lajak tasviriy san’at o‘qituvchilarini suv bilan ishlatiladigan bo‘yoqlardan

foydalananishning o‘ziga xos mahoratlarini egallab olganlaridan so‘nggina, moybo‘yoqda rangtasvir ishlashga o‘tadilar. Bo‘yoqda rangtasvir ishlashning o‘ziga xos tartib-qoidalari hamda tayyorgarlik bosqichlari mavjud bo‘lib ushbu maqolada ana shu ma’lumotlar ustida to‘xtalamiz. Quyida ranglarning nomlari va xarakterli xususiyatlari bilan tanishtirishga xarakat qilamiz. Zero, mazkur xususiyatlari bilmay turib, badiiy asar yaratishdek kerakli maqsadga erishish qiyin albatta. Tasviriy san’at ta’lim jarayonining barcha bosqichlarida ranglar vositasida, bo‘yoqlar bilan ishlash muhim o‘rin tutadi. Bu boradagi bilimlar nazariy hamda amaliy ko‘nikmalarni egallahni taqoza etadi. Buning uchun albatta rangshunoslik fanini puxta va sinchkovlik bilan o‘rganilsa maqsadga muvofiq bo‘ladi. Tabiatda biz ko‘rayotgan yoritilgan buyumdan qaytgan yorug’lik ko‘z qorachig‘i orqali ko‘zimizga o‘tadi va ko‘z ichidagi asab hujayralarini qo‘zg’atadi. Bu hujayralar asab tolalari orqali miya bilan bog‘langanligi uchun ko‘zlarimiz orqali miyaga o‘tadi va ongimizda buyumni ko‘rish tuyg‘usi paydo bo‘ladi, natijada biz buyumni tiniq va yaqqol ko‘ramiz. Sezgi organlarimiz orqali atrof-muhit haqida juda ko‘p ma’lumotlar olamiz. Bu ma’lumotlarning 90% ni ko‘rish orqali qabul qilamiz va yorug’lik oqimi bu ma’lumotlarni eltvuvchi hisoblanadi. Ma’lumki, rangtasvirning ilmiy negizini rangshunoslik fani tashkil qiladi. Rangshunoslik bo‘lajak pedagog-rassomlarga ranglarning tabiatda hosil bo‘lishi va tarqalish masalalarini ularning atrof muhit ta’sirida o‘zgarib ko‘rinishini, bo‘yoqlarni tayyorlash va ulardan foydalanish yo‘llarini o‘rgatadi.

oq qog’ozning o‘zi o‘taydi. qog’oz oppoq, yetarli darajada qalin va yuzasi g’adir-budir bo‘lishi zarur. U agar juda silliq bo‘lsa, sathida ranglar yetarli

Akvarel bo‘yoqlar yelim bo‘yoqlar qatoriga kiradi. Bu bo‘yoq suvda tez eriydi. Akvarel tarkibiga bo‘yoq moddasasi (o‘simlik yoki ma’danlarning mayin qilib yanchilgan kukuni) va biriktiruvchi modda sifatida olcha yelimi, glesirin va ozroq asal kiradi. Bular hammasi suvda osongina eriydigan bo‘lgani uchun bo‘yoqqa suv qo’shib suyultirib ishlatiladi.

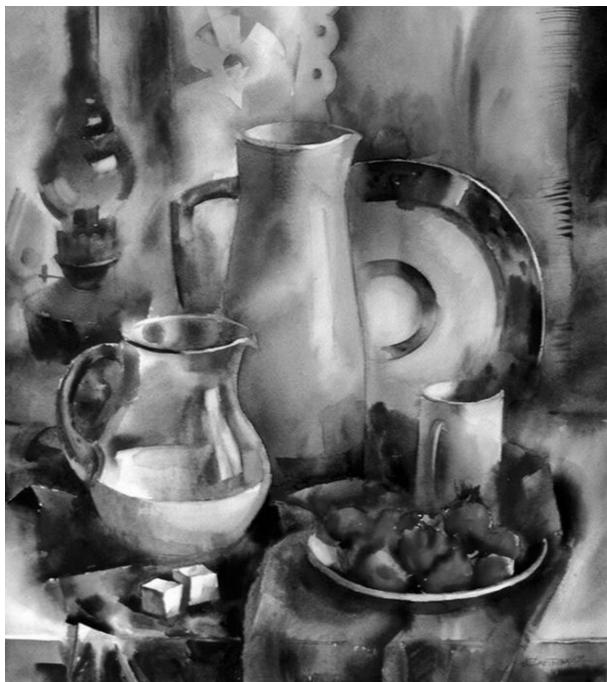
Akvarelda oq -rang ishlatilmaydi. uning o‘rnini

darajada yotmaydi. Narsa va buyumlar tasvirlarini bo'yash jarayonida umumiyyadan xususiyga yoki aksincha xususiydan umumiyya qarab boriladi, nihoyat ish yaxlitlash bilan yakunlanadi.

Akvarel bo'yoqning bog'lovchisi o'simlikdan olinadigan rangsiz yelimlardan iboratdir. Akvarel bo'yoqqa yana gliserin va kand ham ko'shiladi. Shuning uchun mazkur bo'yoq yuzada mayin va yumshoq bo'lib tovlanadi. Glitserin esa bo'yoqning tez qurib qolishiga yo'l qo'ymaydi,

u namnlikni saqlab turadi. Akvarel bo'yog'i boshqa bo'yoqlarga nisbatan yorqin, toza va jozibalidir. Shuning uchun ham u bilan ishlangan tasvirlar chiroyli va nafosatli ko'rinishi sababli kishi e'tiborini jalb qiladi. Akvarel bo'yog'ida o'quv-mashq vazifalarni, shuningdek badiiy asarlarni yaratish mumkin. Bunda albatta bo'yoqning va rang tanlashning xususiyatlarni yaxshi bilish lozim. Akvarel bo'yoq bilan rangtastasvirni uzoqroq ishslash uchun bo'yoqni qog'ozga juda yupqa qilib surkash zarur, shunda bo'yoq qog'ozga puxta birlashadi va rangning tiniq chiqishiga yordam beradi. Bo'yoqni yupqa ishlatish xavo perspektivasini va oradagi masofani ko'rsatish, quyuqroq soyalarni topish va temir, shisha, chinni buyumlar ko'rinishini o'z xususiyatlari bilan ko'rsatishga yordam beradi. Akvarel bo'yoq bilan qog'ozga ishlanganda qog'ozning oq rangidan yorqin joylarini ishlashda foydalanish mumkin. Akvarel texnikasini mukammal egallash, bu sohada malaka hosil qilish uchun birinchi navbatda ish qurollari va ashyolarning shay bo'lishi katta axamiyatga ega. Qog'oz, albatta oq, yetarli darajada qalin va yuzasi g'adir-budur bo'lishi kerak. Haddan tashqari silliq qog'ozga bo'yoq tekis surtilmaydi. Qog'ozning yuzasi g'adir-budur bo'lsa, bo'yoq zarrachalari uning g'ovaklariga singib, quriganda mustahkam qotadi. Qog'ozning chekkalari bukilib ketmasligi uchun uni maxsus planshetga tarang qilib maxkamlash kerak.

Buning uchun planshetdan 1,5-2 sm kattaroq qog'oz olib chetlari buklanadi. Qog'ozning yuzasi avaylab xo'llanadi (buklangan joyidan tashqari). Qog'oz chekkalariga (buklangan qismiga) yelim surkab. planshetga yopishtiriladi. Bunda barmoqlar bilan qog'ozni asta sidirib, burishgan va ko'tarilib qolgan joylarini tekislab qo'yish kerak. Qog'oz tekis yopishtirilgach planshetni gorizontal holatda yotqizib quritiladi. Akvarel texnikasining guash tempera va moybo'yoqlaridan farqi uning tiniqligi va havoiyligi, bo'yoqlarning yorqinligi va tozaligi bilan uyg'unlashib ko'rinishidir. Akvarel bo'yoqlar bilan tasvir ishlaganda mayin mo'ynali, yumaloq shakldagi, uch tomoni ingichkalashib boradigan mo'yqalamlardan foydalanish kerak. Mashqlar bajarish davrida ikkita mo'yqalam yetarli. Ulardan biri kattaroq, ikkinchisi kichikroq bo'lishi maqsadga muvofiq. Sifatli mo'yqalam xo'llanganda mo'ynalari bir joyga yig'ilib. konussimon holatga keladi. Katta hajmdagi mo'yqalam o'ziga ko'p miqdorda bo'yoq eritmasi oladi va bir yo'la ancha keng yuzlarni qoplashi mumkin. Mo'yqalamlarni ishlatishning bir qancha usullari mavjud. Keng yuzalarni bo'yash kerak bo'lganda mo'yqalam qiyalatib ushlanadi, hamda mo'yqalamni qog'ozning tepe qismidan pastga, chap tomonidan o'ngga tortib bo'yab chiqiladi. Akvarelda o'quv-mashq vazifalarini ikki xil yo'l bilan ishslash tamoyilga kirgan. Ulardan biri tezkorlikda, qog'ozdagi namlik qurilmagan ho'l yuzaga ishlanadi va «Alya prima» uslubida bajariladi. Ikkinchchi usul esa uzoq muddatda bosqichma-bosqich ishlanadi va bo'yoq qatlami quritib ustma-ust beriladi. Umuman olganda har bir kishi o'zining qobiliyati, bilim darajasi va mahoratiga yarasha bo'yoqning keng imkoniyatlaridan unumli, samarali foydalanadi.

Xulosa o'rnida shularni aytish kerakki, oliy pedagogik ta'lim tizimida talabalarga amaliy mashg'ulotlarini to'g'ri tashkil etishda tasviriy san'at ashyolari va jihozlarini to'g'ri tanlash va ularni tizimli ishlata olish, bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarining piravordida o'z ijodiy salohiyatini ro'yobga chiqarishga tayyor, kasbiy vazifalarni bajarish uchun yuqori motivatsiyaga ega raqobatbardosh va ijodkor mutaxassis bo'lishini ta'minlaydi.

Bugungi kunda ta'lim tizimini modernizatsiya qilish talablarini e'tirof etgan xolda "San'ashunoslik" fakultetlarida tayyorlanayotgan bo'lajak mutaxassislarning kasbiy-pedagogik kompetensiyalarini shakllantirish va yuqori malakalarga ega mutaxassislarni tayyorlash uchun kasbiy fanlar blokidagi fanlarni o'qitish metodikasini takomillashtirishni taqazo etadi. Pedagogik tizimlarni takomillashtirish, ta'lim jarayonining samaradorligini oshirish muammolari bilan bog'liq bo'lgan zamонавиъи pedagogik tadqiqotlarning eng muhim jihatlari, bu o'qitish tizimida amalga oshirilayotgan

kompleks tadbirlarning muvaffaqiyatini ta'minlash uchun zarur bo'lgan pedagogik shart-sharoitlarni aniqlash, asoslash va tekshirishdan iborat. Amaliy mashg'ulotlar jarayonini takomillashtirish va bo'lajak pedagogni badiiy ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish asosida tasviriy san'atdan yuqori kasbiy-pedagogik kompetentlikni shakllantirish, pedagogik shart-sharoitlari o'rganish muhim vazifalaridan biridir.

Adabiyotlar:

1. Baymetov Botir Boltaboevich Formation of the skills of portraying the future teacher of fine arts in pencil drawing ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal Year: 2020, Volume: 10, Issue:5 Firstpage: (1122)
2. Botir Boltabaevich Baymetov, Muratov Khusan Kholmuratovich, Self Sketches as a Tool in the Professional Training of a Future Artist-Teacher. Vol. 63. No. 2, (2020) @ www.solidstatetechnology.us
3. Shuhratovich, I. U. (2020). Technologies of working on graphic materials in fine arts classes (on the example of working still life in the pen). European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences, 8 (4), Part II, 41-45.
4. Botir Boltaboyevich Baymetov, Ulfat Shuhratovich Ismatov. Improvement of technologies for teaching fine art teachers to image images in graphic materials. Global Symposium on Humanity and Scientific Advancements Hosted From Paris France <https://conferencepublication.com>. November 30th 2021.
5. Ismatov Ulfat Shuhratovich. Technologies of Working on Graphic Materials in Fine Arts Classes. Journal of Asian Multicultural Research for Educational Study ISSN: 2708-9703 Vol. 1 No. 2, 2020 (page 001-004)
6. Baymetov Botir Boltabaevich. Aktualnie voprosy podgotovki pedagogicheskix kadrov respublike Uzbekistan. Mejdunarodnyj nauchnyj журнал «VESTNIK NAUKI» 2020/10. Tom 1. 10 (31). Stranisly 5-9.
7. Botir Boltabayevich Baymetov. Technologies Of Moving Images Of People From Different Views In Fine Arts Lessons. The American Journal of Social Science and Education Innovations. The American Journal of Social Science and Education Innovations (ISSN – 2689-100x) Published: January 31, 2021. Str. 463-468
8. Botir Boltabaevich Baymetov. oliy pyedagogik ta'limda bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarining ijodiy qibiliyatlarini shakllantirishning ba'zi masalalari. Academic research in educational sciences volume 2 | issue 1 | 2021. 277-283 betlar.
9. Botir Boltabaevich Baymetov. Art Of Modern Uzbekistan: The History Of Its Development During The Years Of Independence. The American Journal of Social Science and Education Innovations. 2020/10. 125-132.
10. BB Boltaboevich. Methods of portraiture in the process of making sketches and drawings of the human face in higher pedagogical education. International Journal of Psychosocial Rehabilitation, 2020. Tom 24. Nomer 5. Stranisly 6408-6415.
11. BB Baymetov, XX Muratov. Tasviriy san'atdan amaliy mashg'ulotlarida talabalarning tasvirlash mahoratlarini takomillashtirish texnologiyalari. Science and Education, 2021. 349-356.
12. Ulfat Shuxratovich Ismatov Botir Boltabaevich Baymetov. Pedagogika oliy ta'lim muassasalarida talabalarni bosh namunasini tasvirlashga o'rgatish orqali tyexnik mahoratlarini takomillashtirish. 2020/11. «Science and Education» Scientific Journal November 2020 / Volume 1 Issue 8 Stranisly 476-484
13. Botir Boltabaevich Baymetov, Ulfat Shuhratovich Ismatov. Development of competencies of future fine art teachers in description of nature in graphic materials. 2020. ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal. tom 10.Nomer 11.Stranisly 864-871.

14. Shuhratovich, I. U. (2020). Application of innovation in teaching process. European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences, 8 (5), Part II, 4-8.

РЕЗЮМЕ

Maqola bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarini kasbiy tayyorlashda tasviriy san'at texnologiyalaridan foydalanish, tasviriy san'atning akvarel texnikasida mashqlar bajarishning nazariy asoslari va metodikasi va uning talabalarga badiiy asar yaratishdagi qonun-qoidalari ko'rsatilgan.

РЕЗЮМЕ

В статье показано использование изобразительных художественных технологий в профессиональной подготовке будущих учителей изобразительного искусства, теоретические основы и методика выполнения упражнений в акварельной технике изобразительного искусства, ее правила создания художественных произведений для учащихся.

SUMMARY

The article shows the use of fine art technologies in the training of future fine art teachers, the theoretical foundations and methods for performing exercises in the watercolor technique of fine art, its rules for creating works of art for students.

Т. Н. Қары Ниязий атындағы Өзбекстан педагогикалық
илим-изертлеу институтының Ж. Орынбаев атындағы Каракалпақстан филиалы

**«МУГАЛЛИМ ҲӘМ ҮЗЛИКСИЗ
БИЛИМЛЕНДИРИҮ»**

№ 2/3

Нөкис — 2023

Басып шығыўға жуўапкер:

A. Тилегенов

Баспаға таярлаған:

A. Тилегенов, Р. Утенов

Компьютерде таярлаған:

П. Реймбаев

Мәнзил: Нөкис қаласы, Ерназар Алакөз көшеси №54

Тел.: 224-23-00

**e-mail: uzniipnkkf@mail.uz,
mugallim-pednauk@mail.uz
www.mugallim-uzliksiz-bilim.uz**

Журналга келген мақалаларга жуўап қайтарылмайды, журналда жерияланған мақалалардан алынған үзиндилер «Мугаллим ҳәм үзликсиз билимлендериү» журналынан алынды, дең көрсетилиши шәрт. Журналга 5-6 бет көлеміндеги материаллар еки интервалда TIMES NEW ROMAN шрифтинде электрон версиясы менен бирге қабыл етиледи. Мақалада көлтирилген маглыўматларга автор жуўапкер.

Оригинал-макетten басыўға рухсат етилди 15.05.2023. Форматы 70x100^{1/8}
«Таймс» гарнитурасында оффсет усылында басылды.

Шәртли б.т. 29,5 . Нашр. т. Нусқасы ____ Буйыртпа №